

Lukiškių aikštės ir jos prieigų tvarkymas

▶ vietas, susijusias su Lietuvos valstybės kūryba. Svarbi šiandieninei Lietuvai būtų edukacinė funkcija - istorijos pamokų rengimas muziejuje.

Siekiant užbaigti memorialinio komplekso kūrimą ir padaryti patrauklų turistams, būtina pratęsti ir užbaigti tautos kovų už laisvę ir valstybingumą įamžinimą ant Tauro kalno. Čia, pastačius išpūdingą, apie 100 metrų aukščio su keltuvu ir apžvalgos aikštele paminklą, jis būtų geriausias, neturintis sau lygių Europoje, Lietuvos tūkstantmečio simbolis. Neturėtų būti pamiršti vadinami Profsąjungų rūmai, kurie labai tikėtų dar M. K. Čiurlionio išsvajotiems Tautos namams įkurti.

Antanas Kmieliauskas

Kelios mintys dėl Lukiškių aikštės

Dabarčiai ir ateičiai reikšmingi mokslo, kultūros meno pasiekimai, tačiau nemažiau reikšminga istorinė atmintis, jai skirta jauki, poetiškai lietuvių dvasiai priimtina, vieta. Lukiškių aikštė sostinėje - tinkamiausia tokiai paskirčiai erdvė, o dailininkams - atsakingos ir garbingos priedermės pademonstravimo laukas. Kančių muziejus (buvę KGB rūmai), judri gatvė, kitoje aikštės pusėje bažnyčia, greta kurios buvo žudomi sukilimo vadai - tinkamiausia vieta pagrindiniam paminklui nepriklausomybei įamžinti, nežinomo partizano kapui, amžinai ugniai ... Iš abiejų pagrindinio paminklo pusių turėtų būti suformuoti plotai paminklams, skirtiems svarbiausiems Lietuvos istorijos įvykiams atminti: valstybės pradžia, kovos, prūsų atminimas, sukilimai prieš Rusijos imperijos jungą, spaudos draudimas, nepriklausomybės kovos, bolševikų okupacija, partizanai, trėmimai, sąjūdis ir kt. Šiuos akcentus galėtų atvaizduoti skulptūros, stelos ar net mozaikos. Europos centre esantis skulptūrų parkas demonstruoja užsienietišką kūrybą, lietuviškoms skulptūroms neribota erdvė atsivertų ant Tauro kalno

Paminklas aikštės centre ir kūriniai istorine tematika turėtų būti ryškiai lietuviško stiliaus. Įkvėpimo dailininkai galėtų semtis iš liaudies folkloro, senovės dainų, audinių, liaudies skulptūrų; nuostabus išpūdis, daugiareikšmė prasmė sklinda iš rūpintojėlių, pietų, Jurgių. Ir tai nereikštų grįžimo į primitivumą ar beatodairišką kopijavimą, priešingai, rastųsi galimybė kurti modernišką šiuolaikines skulptūras, naudojant savitą stilizaciją, formų ir nuotaikų išryškinimą. Žinome išpūdingus Svirskio, Šepkos, Orvydo kūrinius, patiriame nepakartojamą Kryžių kalno išpūdį. Tokia kūrybos dvasia yra ir pas profesionalius dailininkus, tereikia ją pasikliauti ir leisti jai pasireikšti. Pasauliui mūsų kūryba įdomi tiek, kiek ji originali lietuviška. Įprasmingas lietuviškas stilius Lukiškių aikštėje galėtų tapti pavyzdžiu ir stimuliu kūrybai kitose erdvėse.

Aikštės išplanavimas, sutvarkymas ir centrinio pa-

minklo pastatymas turėtų būti atliktas iki Lietuvos jubiliejaus, gi kitiems kūriniams laikas neturėtų būti ribojamas.

Ričardas Kalytis

Pamąstymai laisvės memorialo klausimu

Memorialas turi būti didingas; tauta sudėjo neproporcingai dideles aukas laisvei pasiekti.

Memorialas turi vaizdžiai atspindėti aukų mastą, reikia įamžinti iškiliausių kovotojų vardus.

Memorialui labai svarbi simbolinė išraiška

Manau, jog tinkamiausia paminklo forma - piramidė; emociškai, energetiniai, didingiausiai išreiškiama forma. Ji ir stabiliausias, lengviausiai pastatomas, ir ilgaamžis statinys. Statinio pagrindas turėtų būti kubas, pereinantis į piramidę. Kubo viduje - istorinis muziejus, išorėje kritusiųjų vardų įrašai. Piramidės kiautas - gelžbetoninis, išorėje apmūrytas vardinėmis plytomis.

Simbolis: piramidė su paausotu dvigubu kryžiumi viršūnėje - mūsų siekis, mūsų nepriklausoma valstybė.

Adomas Lukaševičius

Lukiškių aikštės problema

Vilniaus centrą puošia graži Lukiškių aikštė. Tinka apgailestauti, kad jau trylika metų ji tuščia, be jokių atgimimo ženklų. Seniai turėjo būti pastatytas gražus, aukštas, šviesios spalvos paminklas, skelbiantis Laisvę tautai visiems laikams. Nesinorėtų mesti piktų žvilgsnių ir minčių buvusioms vyriausybėms, miesto vadovams bei architektams, tačiau jie to nusipelnė. Atsiranda veikėjų, kurie kėsinaisi aikštėje įrengti kioskus, alaus barus, kavines, aikštę panaudoti pigioms pramogoms. Verslininkų siekiai pasipelnyti, užgrobiant reprezentacinį miesto centrą, kelia rimtą pavojų prarasti gražiausią miesto aikštę. Aikštė turėtų išlikti miesto pasididžiavimo, iškilmingų renginių ir žmonių poilsio vieta. Sostinės meras pažadėjo, kad po poros metų paminklas Lukiškių aikštėje bus pastatytas. Tikėkimės, kad jaunas, energingas miesto vadovas savo pažadą ištesės, apsaugos aikštę nuo nepageidaujamų verslininkų užmačių. Linkėkime jam sveikatos ir sėkmės įamžinti Lietuvos laisvės kovotojų siekius.

Dr. Vilius Užtupas

Manychiau, paminklo postamente turėtų būti viename šone kuokomis apsiginklavę vyrai (senovė), kitame - dalgininkai (sukilimų dalyviai), trečiame - nepriklausomybės kovotojai, ketvirtame - sovietmečio Lietuvos partizanai. Pagrindinė figūra centre, viršuje - karvedys, šaukiantis į kovą. Tekstas turėtų būti maždaug toks: "Visų kartų lietuviams ir jų talkininkams, apgynusiems Tėvynę ir Jos sostinę".